

Nr 48.

Av herr **Bergström** i Hälsingborg, *angående inrättande av ett statligt penninglotteri.*

Vid flera tillfällen har frågan om inrättandet av ett statens eget penninglotteri varit föremål för riksdagens uppmärksamhet. 1916 och 1920 års riksdagar beslutade en skrivelse till Kungl. Maj:t med en hemställan om utredning och utarbetande av förslag till inrättandet av ett statens penninglotteri. Något sådant förslag har icke under de år, som gått sedan dess, förelagts riksdagen. År 1923 framställde hr Bengtsson i Kullen i andra kammaren en interpellation till dåvarande chefen för handelsdepartementet, vari interpellanten efterlyste den av riksdagen begärda utredningen och det önskade förslaget om ett statens penninglotteri. Departementschefen meddelade i sitt svar på interpellationen, att utredningen i frågan verkställdes på regeringens uppdrag av professor C. V. L. Charlier, som också utarbetat ett förslag till inrättandet av ett dylikt lotteri. Statsrådet lovade interpellanten, att han skyndsamt skulle upptaga frågan och det utarbetade förslaget till en allvarlig prövning. Sedan dess har det varit tyst kring hela detta spörsmål. Man har fått det intrycket, att frågan definitivt skjutits åt sidan. Det är därför som jag tillåter mig att ånyo bringa den inför riksdagens uppmärksamhet. Frågan om ett statens eget penninglotteri har icke förlorat sin aktualitet däriigenom, att skiftande regeringar icke velat effektuera riksdagens femton år gamla önskemål om ett statligt penninglotteri.

Det är icke min mening att här närmare diskutera de moraliska skäl, som vid tidigare behandlingar i riksdagen av frågan om ett statligt penninglotteri förebragts av motståndarna till denna tanke. Lotterispelet är en realitet, som man icke undgått genom att vägra inrättandet av ett statens penninglotteri. Statsmakterna ha själva kapitulert inför denna realitet. Genom regeringsinitiativ har antalet lotter i de stora penninglotterierna utökats. Nu förestår en ytterligare ökning av antalet lotter i dessa lotterier — från 200,000 till 250,000 i varje dragning. Staten gör sig på detta sätt, särskilt genom lottstämpeln, ökade inkomster på lotteriväsendet.

Totalitorspelet har införts av riksdagen. För att nu icke erinra om de premieobligationslån, som förenats med lotteri. Någon starkare opposition har icke förmärkts från det håll, som tidigare så energiskt bekämpat varje förslag om ett statens penninglotteri, vilket tyder på att de tidigare moraliska betänkligheterna numera icke göra sig gällande med samma styrka som förut. Man

kunde i detta sammanhang påvisa de växande penningssummor, som gå ur landet genom spel på utländska lotterier, men detta förhållande torde vara så allbekant, att det vore en överloppsgärning att närmare uppehålla sig vid det samma.

Den nuvarande anordningen med de stora penninglotterierna innebär i själva verket ett statslotteri med penningmedel. Kungl. Maj:t skiftar direkt ut de betydande penningöverskott, som uppstå på dessa lotterier, mellan olika institutioner och de syften dessa tjäna. Riksdagens ledamöter ha nyligen meddelats, att överskotten på de stora penninglotterierna under åren 1921—1930 uppgått till 45,21 miljoner kronor. Av dessa betydande penningmedel hava icke mindre än 25,81 miljoner kommit rikets två största städer, Stockholm och Göteborg, till godo genom beviljade lotterier. Jag vill icke i detta sammanhang rikta någon kritik mot fördelningen av dessa lotterimedel. Jag vill endast hävda den mening, att de betydande penningmedel som det här är fråga om borde komma under riksdagens direkta kontroll och bevillning. Riksdagen kan givetvis icke av flera skäl handlägga frågor, som röra beviljandet av rättigheter till penninglotterier. Förutsättningen för att riksdagen skall bliva i tillfälle att själv besluta över användningen av överskotten på de stora penninglotterierna är den, att staten själv upprättar ett eget lotteri. De ändamål, som lotterimedlen hittills fått tjäna, kulturella och sociala, behövde icke bliva lidande därigenom att riksdagen själv övertog disponeringen av lotterimedlen. Liksom många städer låta nöjesskattemedlen gå till sociala och kulturella ändamål, kan riksdagen vid ett eventuellt inrättande av ett statens penninglotteri genomföra bestämmelser, som redan på förhand garantera lotterimedlen till samma syften, som de nu gagna. Skillnaden mellan den nuvarande anordningen och den här ifrågasatta bleve, att lotterimedlen fördelades rimligare mellan olika delar av landet.

Med stöd av det anförda tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen ville besluta hos Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utarbetande och föreläggande för riksdagen av förslag till inrättandet av ett statligt penninglotteri.

Stockholm den 17 januari 1931.

Karl Bergström,
Hälsingborg.